

Notat EØ 3/2011

Til: Omsetningskonsesjonærene med inntektsramme

Fra: EØ

Ansvarlig: Tore Langset 

Dato: 7.9.2011

Saksnr.: NVE

Arkiv: 201105068 - 2

Kopi:

Høringsnotat – Kostnader ved investeringer i beredskapsutstyr

Nettselskapene er gjennom energiloven, energilovforskriften og beredskapsforskriften pålagt å ha beredskap for ekstraordinære hendelser. NVE har mottatt innspill på at investeringer i kritisk beredskapsmateriell ikke bør inngå som kostnader i normkostnadsmodellene. Vi ønsker at den økonomiske reguleringen er nøytral i forhold til slike anskaffelser. NVE foreslår derfor å åpne opp for en særskilt behandling av investeringer i beredskapsutstyr ved fastsettelsen av inntektsrammene for regional- og sentralnettet.

Bakgrunn

Anskaffelser av beredskapsutstyr som kan disponeres av flere nettselskaper reduserer sårbarheten i kraftforsyningen. I tillegg reduseres kostnadene knyttet til lagerhold, samt at utskifting eller reparasjon av ødelagte komponenter kan skje raskere. Når et selskap har investert i reservemateriell eller sikringstiltak, vil balansen og de årlige driftsutgiftene til vedlikehold bli større enn for selskaper uten slike investeringer. Dette slår spesielt uheldig ut for nettkomponenter som ikke er tilkoblet kraftsystemet og som derfor ikke inngår i oppgavevariabelen i DEA-modellen.

I beredskapsforskriften § 7-2 Tilskudd til sikringstiltak og anskaffelse av reservemateriell heter det at NVE etter søknad kan gi tilskudd til sikringstiltak og anskaffelse av reservemateriell. Tilskuddet har vært basert på en årlig tildeling over statsbudsjettet og tilskuddet har dekket opp mot 50 prosent av investeringskostnaden. I de senere år er det ikke bevilget midler, og paragrafen har mistet sin praktiske betydning.

Det er hovedsakelig de krav og vilkår som er nedfelt i lover, forskrifter og konsesjoner som driver investeringene. Gjennom den økonomiske reguleringen vil selskapene få dekket de kostnader som er nødvendige for å etterleve alle krav og vilkår gitt av myndighetene, samt få en rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet.

Det er også et mål at nettselskapene ikke skal tape økonomisk på å oppfylle kravene til sikring og beredskap. NVE foreslår derfor at disse investeringene bør håndteres særskilt i den økonomiske reguleringen. Systemet for dette bør være enkelt, transparent og baseres på likebehandling av selskaper.

Datagrunnlag

NVE har tatt utgangspunkt i databasen eBeredskap¹ som er et frivillig samarbeidsprosjekt mellom energiselskaper i Norge. eBeredskap inneholder ikke ordinært vedlikeholdsmateriell som energiselskaper likevel må ha på sine lagre, men virksomhetskritisk utstyr som enten er kapitalkrevende eller av en slik art at det sjelden benyttes. I tillegg inneholder den utstyr som NVE har gitt økonomisk støtte til. Prosjektet er finansiert av de energiselskaper som meldte sin interesse i å delta i prosjektet, og ved ekstrabevilgninger gitt av OED.

Vi har lagt til grunn at kun utstyr som er meldt inn i eBeredskap skal vurderes særskilt. Utstyr som er registrert her, skal være lett tilgjengelig for andre og vi mener at en felles oversiktlig status for tilgjengelig utstyr er et viktig ledd for å ivareta en god beredskap. Vi har også vurdert det dit hen at kun utstyr med en viss økonomisk verdi skal behandles særskilt.

Rapportering

NVE sendte 4.5.2011 ut et pålegg til nettselskapene om rapportering av beredskapsmaterieell til nettselskaper med anlegg i regional- og sentralnett. Utstyret måtte være registrert i eBeredskap og ha en gjenanskaffelsesverdi på minst 500 000.

Krafttransformatorer og aggregater utgjør hoveddelen av det beredskapsmateriellet som er meldt inn. I tillegg er det meldt inn noen forekomster av reservekabler, master og effektbrytere. Selskapene ble også bedt om å legge ved de bokførte verdiene og estimert gjenanskaffelsesverdi. Samlet bokført verdi for det innrapporterte utstyret er på om lag 7 millioner kroner. To selskaper har hatt større anskaffelser i løpet av de fem siste årene, og har over en million i bokført verdi. For disse utgjør de bokførte verdiene under en halv prosent av totale bokførte verdier. Det må også nevnes at en del av dette utstyret også ble delfinansiert av NVE.

Metode

Vi anser det økonomiske omfanget på eksisterende beredskapsmaterieell til å være begrenset og mener at vi heller bør utarbeide en løsning som ivaretar de fremtidige behovene ved anskaffing av slikt utstyr. En ny ordning bør redusere den risikoen som nettselskapene opplever ved å investere i slikt materieell.

Vi ønsker å etablere en ordning hvor nettselskapene gis mulighet til å søke om å få fastsatt inntektsrammene på annet grunnlag enn det som følger direkte av regelverket, jfr. Kontrollforskriften § 8-6 fjerde ledd. Når et selskap har gått til anskaffelse av beredskapsmaterieell som oppfyller bestemte kriterier vil det kunne søke om å få fastsatt et tillegg i inntektsrammen som dekker kostnader som ikke vil bli dekket gjennom fremtidige inntektsrammer fastsatt på ordinært vis.

Beredskapsutstyret føres som et ordinært driftsmiddel i eRapp og inngår i selskapets kostnadsgrunnlag. Kapitalkostnadene inkluderes i normkostnadsanalysen, men beredskapsutstyret inkluderes ikke i oppgavevariablene. Selskaper som eier slikt utstyr kommer derfor relativt sett dårligere ut i DEA-analysene enn selskaper som ikke har det, alt annet likt. Vi foreslår å utforme et tillegg til selskapets inntektsramme i det året investeringen gjøres for å bøte på dette. Dette engangsbeløpet skal bidra til at selskapet får en rimelig avkastning på sine investeringer.

¹ www.eberedskap.no

Vi ser for oss at prosessen starter med at selskapet sender søknad om å få fastsatt et tillegg i inntektsrammen. I søknaden spesifiseres kostnadene ved anskaffelsen samt at det vedlegges en attest for at utstyret er meldt inn i eBeredskap. Behandling av søknadene skjer i samarbeid med NVEs beredskapsseksjon. NVE vil på forhånd bestemme hvilke opplysninger søknaden skal inneholde. I prinsippet er det kun nyanskaffelser som blir berørt av ordningen, men dersom selskapet har hatt vesentlige anskaffelser etter 2007, kan det søkes om særskilt tillegg i inntektsrammene også for disse.

Vi mener at den foreslåtte metoden er en enkel og oversiktlig metode som ikke medfører endringer i normkostnadsmodellen. Metoden fjerner den risikoen som selskapene sitter med i forbindelse med investeringene. Det er en forutsetning at selskaper som søker om tillegg i inntektsrammen i forbindelse med anskaffelse av beredskapsmateriell har aktivt medlemskap i eBeredskap.

Beregning av kompensasjon

Gjeldende regulering innebærer at de to første årene etter en investering får nettselskapene inntektsøkninger som samsvarer fullstendig med deres økte avskrivninger og avkastning på de nye investeringene². Deretter vil inntektsrammene bestå av 40 % kostnadsdekning og 60 % kostnadsnorm. Kompensasjonen må derfor beregnes ut fra hva selskapet ikke får dekket, det vil si den delen som ikke dekkes de to første årene eller gjennom kostnadsgrunnlaget i resten av anleggets økonomiske levetid.

Engangskompensasjonen skal bidra til at investeringer i viktig beredskapsmateriell ikke blir ulønnsomt. Når lønnsomheten av en investering skal vurderes, må man vurdere inntektsstrømmen over hele levetiden til investeringen. Et vesentlig krav er at nåverdien av de fremtidige inntektsøkningene skal tilsvare investeringsbeløpet.

Engangstillegget i inntektsrammen vil bli beregnet som differansen mellom investeringsbeløpet og nåverdien av inntektsstrømmen som følger av økningen i selskapet fremtidige tillatte inntekter. Selskapets fremtidige tillatte inntekter vil alltid øke når det foretas en investering. De to første årene økes inntektene tilsvarende økningen i avskrivninger og avkastningsgrunnlaget multiplisert med NVE-renten. Deretter økes de tilsvarende 40 prosent av dette. Nåverdien av denne inntektsstrømmen diskonteres med NVE-renten.

Nåverdien av inntektsstrømmen vil variere avhengig av når på året den aktuelle investeringen er gjort. Vi har derfor gjort to beregninger: en hvor investeringen er foretatt 1.1 og en der investeringen er foretatt 31.12. Kompensasjonen baseres på snittet av de to beregningene.

Tillegget i inntektsrammen vil variere med NVE-renten og levetiden på investeringen. Tabellen under viser andel av investeringsbeløpet som det må kompenseres for gjennom tillegget ved forskjellige renter og avskrivningstider³.

² Fra og med 2009 fjernet NVE tidsetterslepet knyttet til investeringer i reguleringen. Tidsetterslepet fjernes gjennom at nettselskapenes tariffinntekter korrigeres for det forventede avviket mellom kapitalkostnadene som ligger til grunn for inntektsrammene og de faktiske kapitalkostnadene.

³ Se regneark på våre nettsider for beskrivelse av finansieringsmodellen

Tabell 1. Andel av investeringsbeløp som kompenseres ved ulike rentesatser og avskrivningstider.

Rente	3.0 %	4.0 %	5.0 %	6.0 %	7.0 %	8.0 %
Avskrivningstid						
10 år	45.9 %	45.2 %	44.6 %	43.9 %	43.2 %	42.6 %
15 år	49.6 %	48.8 %	48.0 %	47.2 %	46.5 %	45.2 %
25 år	52.5 %	51.6 %	50.7 %	49.8 %	49.0 %	48.1 %
30 år	53.2 %	52.3 %	51.4 %	50.5 %	49.6 %	48.7 %
35 år	53.7 %	52.8 %	51.8 %	50.9 %	50.0 %	49.1 %
40 år	54.1 %	53.1 %	52.2 %	51.2 %	50.3 %	49.4 %

En høyere regulatorisk rente øker nåverdien av inntektene som selskapet får gjennom sine fremtidige tillatte inntekter. Det samme skjer ved kortere avskrivningstider.

Konklusjon

NVE mener det er grunnlag for å anse vesentlige investeringer i beredskapsmateriell som særlige tilfeller hvor inntektsrammene etter søknad fra nettselskapet kan fastsettes på annet grunnlag en det som gjøres for ordinære investeringer. Det er viktig at den økonomiske reguleringen bidrar til at slike investeringer blir lønnsomme. Den foreslåtte metoden gir nettselskapene et tillegg i inntektsrammen i det året investeringen foretas. Tillegget vil bli beregnet slik at nåverdien av selskapets fremtidige tillatte inntekter, inkludert tillegget, tilsvarer investeringsbeløpet.

NVE tar imot tilbakemelding på metode og beregninger innen fristen for høringen.